

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Биро за развој на образованието
СКОПЈЕ

Примено: 22.09.2011

Орг. единица	Број	Прилог	Вредност
04	3586/1		

Министерство
за образование
и наука
22.09.11
МК

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 31 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11 и 51/11), министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по флејта за шестгодишното основно музичко и балетско образование.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

НАСТАВНА
ПРОГРАМА

ФЛЕЈТА

ШЕСТГОДИШНО ОСНОВНО
МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Скопје, 2011

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1. ВОВЕД

Во шестгодишното основно музичко училиште на инструментот флејта може да се запишат ученици кои наполниле од 8 до 10 години.

Целта на наставата по флејта е на учениците да им се развие љубов кон инструментот и музиката, да се оспособат за изразно солистичко, камерно и оркестарско музичирање, естетско и емоционално вреднување на музичките дела поткрепени со музички знаења по однос на нивната содржина и форма. Учениците се обучуваат и стекнуваат знаења, навики и вештини за изведување на музичките дела и се оспособуваат за самостојна работа на инструментот флејта. Наставната програма за флејта е да се оспособи ученикот технички да го совлада инструментот за понатамошно школување во средните и високите музички школи и да се изгради во добар сестран уметник.

Наставата се изведува индивидуално. На крајот на учебната година секој ученик полага годишен испит.

- **Неделниот фонд** е 2 часа по 45 минути, односно годишниот фонд е - 72 часа.

- **Статус на предметот:** задолжителен.

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ФЛЕЈТА ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД ОД II ДО VI одделение

Ученикот/ученичката:

- да се запознае со инструментот и неговите карактеристики и изразни можности;
- да објаснува за мелодиско и ритмичко читање и свирење на нотен текст;
- да се приспособува за свирење на дурски и молски скали во една, две и повеќе октави;
- да ги запознае и проширува знаењата за изразните можности на инструментот;
- да се здобие со искуство за свирење на нотен текст со послужена ритмичко-мелодиска и хармонска структура;
- да стекне потребни знаења за правилна стилска интерпретација на музиката;
- да се оспособува за соло, камерно и оркестарско музичирање;
- да развива способности за доживување и изразување на музиката;
- да развива интерес кон инструментот и музиката;
- да развива љубов и интерес за изразување и доживување на музичкиот фолклор;
- да го развива музичкиот вкус и критичкото мислење;
- да биде информирани за истакнати музички уметници и творци во земјата и странство;
- да придонесува за збогатување на емоционалниот живот;
- да придонесува за негување на култивирани пријатен тон и чиста интонација;
- да придонесува за формирање на личност со позитивни лични одлики;
- да придонесува за развивање на музичката меморија;
- да придонесува за прифаќање и доживување на убавото во музиката;
- да стекнува љубов кон класичната музика;
- да ја доживее убавината на музиката;

- да формира навика и потреба за посета на концерти, оперско-балетски претстави и други музички приредби;
- да формира работна култура;
- да стекнува сознанија за музичката култура на своето опкружување;
- да ја развива креативноста;
- да препознава нотен текст, музички термини и ознаки;
- да развива способност за прецизно интонирање на тонска висина;
- да знае да репродуцира нотен текст (ритмички и мелодиски);
- да го развива внатрешниот слух;
- да ја развива музичката меморија и вниманието;
- да стекне самодоверба во изведувањето на музичкиот текст;
- да го открива и почитува сопственото музичко изразување и да го почитува музичкото изразување на другите;
- да се поттикнува за работа во пар и во група;
- да ги разбира и прифаќа правилата на однесување во индивидуалните и во колективните музички активности.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ФЛЕЈТА ВО IV ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да се запознава со флејтата и нејзините карактеристики и изразни можности;
- да развива способност за произведување на тон со помош на усник;
- да ја совладува техниката на дишење со помош на дијафрагма;
- да зазема правилно држење на телото при свирењето;
- да ја запознава техниката на свирење скали во целиот опсег на флејтата од c1 до a3;
- да ја развива техниката на изведување Атака;
- да ја развива синхронизацијата на прстите, јазикот и дишењето;
- да ја развива способноста за свирење на различни техники на артикулација: легато, стакато, портато, тенуто и др.;
- да развива способност за свирење мелодии и песни со разновидна ритмичко-мелодиска линија;
- да придонесува за негување на култивирани пријатен тон и чиста интонација;
- да развива способност за прецизно интонирање на тонска висина;
- да развива способност за следење интонација од инструмент;
- да развива музичка меморија;
- да покажува интерес за слушање музика, посета на концерти и други приредби;
- да се оспособува за активно, внимателно слушање на музиката;
- да развива чувство за музичка изразност;
- да развива чувство за ритам;
- да развива интерес за изведување на спонтани импровизации на кратки музички мотиви.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Наставен предмет - ФЛЕЈТА - IV одделение			
Тема I - Скали			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: -да ги препознава тоновите во соодветни скали; -да ги демонстрира скалите технички правилно; -да ги демонстрира скалите разложено; -да презентира стакато, легато и портато; -да ги демонстрира дадените скали напамет; -да ги презентира трозвучите, четворозвучите и разложените трозвучи и четворозвучи на соодветните скали.	C-dur / a-moll G-dur / e-moll D-dur / h-moll A-dur/fis-moll F-dur / d-moll B-dur / g-moll Es-dur/ c-moll	Дурска скала – разложен вид Молска скала – хармонска разложена скала Трозвук -разложен Доминантен септакорд-разложен Намален септакорд-разложен	Активност бр. 1 Употреба на скалите во целиот опсег на флејтата од c1 до a3. Активност бр. 2 Користење на скалите заедно со своите трозвучи и четворозвучи. Активност бр. 3 Употреба на правилниот прсторед за одделни тонови во некои скали. Активност бр. 4 Од молските скали се користат само хармонските молски скали. Метод на демонстрација, монолошки метод, дијалошки метод, метод на споредба.

Тема II - Технички вежби		
Цели	Содржини	Поими
Ученикот/ученичката: -да се приспособува за техниката на свирење на инструментот; - да се приспособува за контролата на дишењето и да ја развива дијафрагмата; -да ги препознава и употребува различните техники на артикулација на тонот (легато, стакато, портато, тенуто и др.); -да демонстрира свирење на вежби со различни нотни вредности; -да демонстрира правилно издржување на фразите; -да го идентификува чувството за метро- ритмичка пулсација и темпо; -да ги демонстрира дадените вежби во соодветно темпо; -да демонстрира правилна интонација.	- Тонски вежби – обликување на тон, фраза - Вежби – ослободување и правилно држење на рацете и телото -Усвојување на различни нотни вредности – шеснаестини, триоли, четвртина со точка, осмина со точка -Усвојување на динамичките вредности: p, f, Крешендо и декрешендо -Правилно вежбање и користење на дијафрагмата	Артикулација Стакато Легато Метрика Динамика Дијафрагма Нотни вредности
		Активност бр. 1 Употреба на јазикот како средство за повеќе видови на артикулација. Активност бр. 2 Користење на метроном. Метод на демонстрација, монолошки метод, дијалошки метод, метод на споредба, метод на обиди и грешки.

Тема III – Етиди

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: -да го демонстрира правилно нотниот текст на зададените етиди; -да ја приспособува техниката на свирење на инструментот; -да го приспособува звукот и интонацијата на инструментот; - да ја приспособува контролата на дишењето; - да ја приспособува синхронизацијата на прстите, јазикот и дишењето; -да ги препознава и употребува различните техники на артикулација на тонот: легато, стакато, портато, tenuto и др.; -да ги демонстрира дадените етиди во соодветно темпо; -да демонстрира правилна интонација; -да ги демонстрира етидите напамет за развивање на музичката меморија.	- Етиди – комбинирање на етиди со различен стилски карактер, кои ќе помогнат во развојот на правилната артикулација -Концертни етиди за деца – етиди во придружба на пијано, кои ќе помогнат во развој на динамиката и фразирањето	Етиди Артикулација Стакато Легато Динамика Темпо	Активност бр. 1 Користење на етиди со различен карактер. Активност бр. 2 Користење на метроном. Активност бр. 3 Употреба на јазикот како средство за повеќе видови на артикулација во етидите. Активност бр. 4 Слушање етиди. Метод на демонстрација, монолошки метод, дијалошки метод, метод на споредба, метод на обиди и грешки.

Тема IV - Композиции со клавирска придружба

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: - да ја објаснува содржината на композицијата; - да го изедначува звукот и интонацијата на инструментот; - да го демонстрира правилно нотниот текст на зададените композиции; - да го презентира уметничкиот израз при интерпретацијата на музичкото дело; - да ги разликува различните стилски карактеристики на зададените музички дела; - да демонстрира прецизност при изведбата на зададените композиции.	-Свирење на композиции Поголема примена на композиции со пијано придружба со различен карактер -Интонација	Корепетиција Пијано	Активност бр. 1 Анализа на композицијата. Активност бр. 2 Користење на композиции со различен карактер. Активност бр. 3 Проба со пијано придружба. Активност бр. 4 Посета на концерти. Активност бр.5 Учество на концерти и натпревари. Метод на демонстрација, монолошки метод, дијалошки метод, метод на споредба, метод на обиди и грешки.

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Со оглед на возраста на учениците, часовите по флејта треба да вклучуваат различни видови на музички активности. Се препорачува слушање музика во изведба на наставникот (примери од класична музика, музика од други стилови и жанрови) и снимена, за воочување на нејзиниот карактер и изразните средства, како и за доживување и совладување на наставните содржини.

Учениците треба да се навикнуваат на свирење по ноти со почитување на сите ознаки (темпо, динамика), со израз и правилно фразирање со чувствување на ритмот.

За побликовито претставување на висината на тоновите и нивното попрецизно интонирање да се применува пеење на нотниот текст.

Се препорачува посета на концерти низ целата учебна година, како и слушање на разновидна музика, а особено на композициите кои ќе се исполнуваат.

- **Неделниот фонд** е 2 часа по 45 минути, односно годишен фонд - 72 часа.

- **Препораки за користење на годишниот фонд на часови** (ориентационо планирање на наставните часови по наставни теми и целини):

- тема I - Скали - 12 часа;
- тема II - Технички вежби - 20 часа;
- тема III - Етиди - 20 часа;
- тема IV - Композиции со клавирска придружба - 20 часа.

- **Наставни средства:**

- инструмент;
- учебници по избор на наставникот;
- посета на концерти и други музички манифестации;
- Интернет, образовни софтвери;
- списанија;
- аудио-визуелни средства.

Препорачана литература

Во недостаток на стручна литература од македонски автори внимателно да се одбере учебник кој ќе одговара на потребата за совладување на бараните содржини во изучување на предметот флејта.

Етиди и технички вежби:

- Г. Гарибалди – 20 мелодиски етиди
- Г. Гарибалди – избор етиди
- Е. Келер – етиди оп.53
- Е. Келер – збирка етиди со различен стилски карактер
- Мојсе – Концертни етиди за деца.

Композиции со клавирска придружба:

- Збирка лесни композиции од повеќе руски автори
- Збирка композиции од различни автори
- Моцарт – Арија од „Волшебната флејта“
- Моцарт-Пантомима
- Хендл-Избор менуети
- Хајдн- Избор менуети
- Бакланова –Мазурка ,Романса
- Глук – Менует, Анданте, Танец
- Госек - Тамбурин
- Томаси – Малото козарче
- Андерсен-Мала свита
- Мојсе –Сарабанда
- Џамбазов –Хумореска
- Берлиоз-Арија и игра
- Телеман-Менуети
- Телеман –Соната по избор
- Бетовен –Танец, Алегро, Менует

Напомена:Наставникот може во зависност од можностите на ученикот да го зголеми обемот на програмата.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичко изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа.

При следењето на постигањата на учениците, наставникот треба особено да внимава кон индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

Во текот на наставата редовно се следи развојот на секој ученик. На крајот од секое полугодие се организира јавен час отворен за родителите и другите наставници на кој учениците би имале можност да ги претстават активностите застапени во текот на учебната година и своите постигања.

Се препорачува активно учество на државни и меѓународни натпревари, како и посета на семинари и работилници.

На крајот на учебната година ученикот полага испит со следнава програма:

скали: две скали (дурска и молска) разложено со трозвук и четворозвук.

етиди: две етиди од наведената литература, со различен карактер (една мелодиска, една техничка).
композиции: една композиција по слободен избор.

- Оценувањето е описно во текот на наставната година, а на крајот од учебната година се изведува бројчана оценка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНИТЕ ПРОГРАМИ

Целите и задачите на наставниот предмет флејта ќе се реализираат во кабинет за индивидуална настава, опремен со потребните наставни и нагледни средства, според нормативот за музичкото училиште.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Воспитно-образовната работа по предметот флејта може да ја изведува лице кое завршило:

- факултет за музичка уметност, студиска програма флејта и стекнат назив дипломиран флејтист.

Наставникот треба да има стекнато педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

Изготвил: работна група,

координатор м-р Анкица Витанова, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје

Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на Сектор во Бирото за развој на образованието – Скопје

8. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по флејта за шестгодишното основно музичко и балетско образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

на ден

бр. М-4492/48

19.03 2011 год.
Скопје

Министер,

M. D.

М-р Панче Кралев

